

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2000-2001

14 juni 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van de heer Kris Van Dijck tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de coördinatie van het beleid met betrekking tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Vraag om uitleg van de heer Freddy Sarens tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de initiatieven ter bevordering van het Israëliisch-Palestijns vredesproces

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Donderdag 14 juni 2001

VOORZITTER : De heer Luc Van den Brande

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.11 uur.*

Interpellatie van de heer Kris Van Dijck tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de coördinatie van het beleid met betrekking tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Dijck tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de coördinatie van het beleid met betrekking tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de reden van mijn interpellatie heeft alles te maken met een ervaring die ik vrij recent heb opgedaan. Na het inwinnen van informatie, bleek dat het probleem zich niet alleen stelde in mijn streek, maar dat het van algemene aard is. Ik hoop dan ook dat uw antwoord een en ander kan verduidelijken.

Iedereen weet ondertussen wat EFRO- en ESF-middelen zijn. Europa stelt middelen ter beschikking om zogenaamd 'achtergestelde' gebieden of regio's in de EU op te tillen zodat het gemiddelde wordt benaderd.

Voor de periode 2000-2006 werden door toedoen van de Vlaamse regering opnieuw drie gemeenten in de Kempen geselecteerd als doelstelling 2-gebied, naast de tien al bestaande phasing-out-gemeenten. Ik benadruk dat dit op zich een heel verdienstelijke zaak is. Er waren een aantal redenen,

onder meer bedrijfssluitingen, om de drie gemeenten te selecteren als doelstelling 2-gebied. Het viel op dat ze niet allemaal op de eerste lijst van doelstelling 2-gebieden voorkwamen : er is dus sprake van verschuivingen. Op zich is het natuurlijk jammer dat doelstelling 2-gebieden worden gecreëerd, want ze wijzen op de aanwezigheid van problemen.

De grote uitdaging die is verbonden aan de EFRO-middelen, is de cofinanciering. Naast de financiële middelen van Europa, moet worden gecofinancierd door privé-bedrijven, lokale besturen, provincies of de Vlaamse overheid. De grens wordt in de meeste gevallen gelegd op 50 percent, maar bij sommige dossiers moet het aandeel van de cofinancier groter zijn. Het kan oplopen tot 80 percent.

Voor de mogelijke aanwending van de middelen werden ook een aantal procedures bepaald. Europa stelt dat het bedrag – in dit geval gaat het over 700 miljoen frank – gedurende de periode van zes jaar in tranches moet worden verdeeld en toegewezen. Precies deze voorwaarde kan problemen veroorzaken. Promotoren moeten immers op heel korte termijn hun dossiers indienen en cofinanciers zien te vinden. Daarna kan het Comité, waarin ook de Vlaamse regering is vertegenwoordigd, finaal knopen doorhakken.

Mijn bezorgdheid is ontstaan toen ik aanwezig was op een toelichtende vergadering. Op zich is zo'n bijeenkomst natuurlijk heel positief, omdat alle actoren er worden ingelicht over de noodzakelijke handelwijze en strategie om Europese steun te verkrijgen. Tijdens die vergadering werd echter nogal sceptisch gepraat over de mogelijke financiële middelen van de Vlaamse overheid. In Limburg werd op een andere wijze te werk gegaan, namelijk via een fonds. Ik wil niet beweren dat een fonds beter is, maar tijdens de vergadering in de Kempen, werd gezegd dat wie een dossier heeft, moet gaan 'shoppen' – en dat woord werd echt gebruikt – bij de diverse ministers. Deze uitspraak riep bij mij een

Van Dijck

aantal vragen op over de handelwijze. Moeten promotoren echt alle kabinetten afschuimen ?

Bovendien heb ik vragen bij de mogelijke besteding van middelen. We weten allemaal op welke manier een begroting wordt opgesteld. Die staat in contrast met de snelheid waarmee moet worden gewerkt. Ik ben met name bevreesd dat een deel van de mogelijke middelen van Europa voor Vlaanderen, niet zal worden aangewend. Ik ben niet van mening dat elk potje altijd leeg moet zijn, maar als er kansen worden geboden ten belope van honderden miljoen frank voor het wegwerken van een aantal economische problemen, dan moeten we die grijpen en optimaal benutten.

Ik heb vernomen dat in het verleden vaak kritische geluiden te horen waren over het percentage van aanwending van de middelen. De Vlaamse regering heeft alles op alles moeten zetten opdat vlot werd gewerkt. Als Europa zou hebben gemerkt dat wel middelen ter beschikking werden gesteld van Vlaanderen, maar dat het aanwendingspercentage onvoldoende groot was, dan zou het zich afvragen of de wij die middelen wel nodig hebben. Misschien kan de voorzitter me, in zijn hoedanigheid van voormalig minister-president, daarover iets meer vertellen.

Mijnheer de minister-president, ik zet mijn vragen even op een rijtje. Is er inzake de coördinatie een Vlaams aanspreekpunt waar de promotoren terecht kunnen ? Of moeten ze echt gaan 'shoppen', wat volgens mij helemaal niet ordentelijk is ?

Kunnen promotoren rekenen op voldoende tijd voor het afwerken van de dossiers ? Zijn de nodige middelen reeds ingeschreven in de initiële begroting ? Meestal krijgt men immers maar een half jaar tijd. Er moeten dus vrij snel beslissingen worden genomen over een dossier. Werden afspraken gemaakt in de regering waardoor elke minister een zekere marge heeft voor mogelijke EFRO-steun ? Hebben de ministers met andere woorden buffers ingebouwd om eventueel in te spelen op dergelijke vragen ? Ik denk hierbij niet alleen aan de Kempen, maar ook aan andere regio's met doelstelling 2-gebieden.

Zou het niet eenvoudiger zijn om een fonds te creëren, waardoor men een zicht heeft op de middelen die Vlaanderen ter beschikking zou kunnen stellen ?

We kunnen altijd leren uit het verleden. Ik zou dan ook graag vernemen of er cijfergegevens voorhanden zijn over de toewijzing en de effectieve aanwending van EFRO- en ESF-middelen in Vlaanderen ?

Mijnheer de minister-president, ik rond mijn vraag hier af. Ik meen dat ik het probleem voldoende heb geschetst. Zoals bij elke vraag is niet de vraag het belangrijkste, maar het antwoord.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Mijnheer de minister-president, mijnheer Van Dijck, ik wil een opmerking maken in persoonlijke naam. De doelstelling 2-gebieden die nu tot stand zijn gekomen, zijn een gevolg van de opeenvolgende programmeringsperiodes. Het klopt dat we altijd voortbouwen op lessen uit de voorgaande periodes. Het grote verschil tussen de huidige en vorige periode is dat nu wordt gestreefd naar een algemene aanpak voor de duurzame ontwikkeling van een streek. Ik herinner me nog goed welke acht gebieden destijds werden aangeduid in Vlaanderen. Daar werden een aantal initiatieven gestart, die op zich wel waardevol waren, maar die weinig bijdroegen aan de duurzame en strategische ontwikkeling van een streek.

Dat nog steeds in een phasing-out wordt voorzien voor de doelstelling 2-gebieden in de Kempen, wijst erop dat de vorige periode resultaat heeft opgeleverd. Er is natuurlijk sprake van een paradox, want hoe meer vooruitgang wordt geboekt, hoe kleiner de kans wordt om als doelstellinggebied te worden ingedeeld. En zo ontstaan verschuivingen, die onder meer te maken hebben met de reconversie van de industriële as rond de Boudewijnsnelweg, die vanzelfsprekend van groot belang is voor de Kempen. We moeten er vanuit alle hoeken op aandringen om de middelen zo efficiënt en gecoördineerd mogelijk aan te wenden.

Mijnheer Van Dijck, ik heb nog een voetnoot bij mijn opmerking. U stelt dat niet alle middelen voldoende worden aangewend. Ik verwijs uitdrukkelijk naar het probleem van de noord-zuidverbinding. Over de vorige periodes heen, is over die verbinding een uitdrukkelijke consensus ontstaan onder de beleids mensen en sociale actoren. Voor het doortrekken van de verbinding was 50 miljoen frank aan Europese middelen voorhanden. Toch bestaat tot op heden nog onduidelijkheid over een stuk van het tracé, dat van fundamenteel belang is voor de welvaart van de Kempen. Als iets niet naar wens verloopt, is het dus niet altijd juist om de schuld bij Europa of bij een manke coördinatie te leggen. Over sommige zaken moet eerst in eigen

Van Den Brande

streek overeenstemming worden bereikt. Ik betreur dat een aantal mensen, onder wie beleidsmensen, weinig consequent hebben gehandeld. Nochtans hadden ze kunnen bijdragen aan de structurele ontwikkeling van de Kempen.

Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ook ik heb een aantal algemene beschouwingen. Het kan een contradictie lijken, maar hoe minder Europese middelen voor dergelijke doelstellingen we krijgen, hoe beter Vlaanderen boert. We hebben in deze commissie reeds gediscussieerd over wat Wallonië en wat Vlaanderen krijgt. Het is helemaal geen compliment om aanhoudend in de doelstelling 2- of, nog erger, in de doelstelling 1-categorie terecht te komen, want dat wijst op structurele achterstelling. Ook in mijn provincie behoren nog een aantal steden en gemeenten tot de doelstelling 2-gebieden.

We kunnen ons afvragen of de methode altijd even efficiënt is. Het gaat om middelen die uit Europa worden gedraineerd en waarover gevechten worden geleverd. In het licht van de nakende uitbreiding van Europa wordt reeds berekend hoeveel middelen in een volgende periode misschien naar kandidaat-toetreders uit Oost- en Centraal-Europa zullen gaan. Via de doelstellinggebieden kunnen wellicht een aantal structurele handicaps uit de wereld worden geholpen, maar het blijft een beleid dat is gebaseerd op subsidies en financiële steun. De ondernemers in Vlaanderen verkiezen een fiscaal ontlastingsbeleid boven een beleid gebaseerd op subsidies. Er zijn hoe dan ook middelen voorhanden. Het komt er inderdaad op aan om die zo effectief mogelijk in te zetten. Anders wordt opgemerkt dat de Europese middelen niet of niet volledig worden gebruikt.

Europa financiert enkel als er een voldoende grote basis bestaat voor cofinanciering. Dat is logisch, want omwille van de subsidiariteit wil men weten of het betrokken gewest, de betrokken streek, provincie of stad van oordeel is dat een project de moeite waard is.

Mijnheer Van Dijck, u weet dat een nieuwe periode van zes jaar aanvangt. De nieuwe Vlaamse regering werd al onmiddellijk geconfronteerd met de start van de nieuwe Europese legislatuur inzake structuurfondsen. De nieuwe periode loopt van 2000 tot 2006. Europa heeft zelf het accent gelegd op meer doeltreffendheid, op een meer resultaatgerichte

besteding, op het subsidiariteitsprincipe en op een grotere verantwoordelijkheid van het passende territoriale niveau. Ik vind dit alles niet meer dan normaal. Het heeft Vlaanderen ertoe verplicht om één eindverantwoordelijke en één beheersautoriteit aan te duiden. De Commissie heeft bovendien het belang benadrukt van evaluaties en heeft in het verlengde daarvan voorzien in een aantal bijsturingsmogelijkheden. Dat is van belang, want tijdens een periode van zes jaar, moet het mogelijk zijn om bij te sturen als iets verkeerd loopt.

U vertelt niet wie tijdens de informatievergadering in de Kempen het woord 'shoppen' in de mond heeft genomen. Aan dat woord is op zich niets verkeerd, maar in deze context kan het nogal bizar overkomen. U vraagt zich daarom af of de zaak wel voldoende wordt gecoördineerd. Ik som daarom nog even de instrumenten op die we hebben gecreëerd met het oog op een zo goed en optimaal mogelijke coördinatie.

Het eerste instrument is de programmavoorbereiding. Alle programmeringsdocumenten vormen het resultaat van een heel intensief besluitvormingsproces en een heel brede streekconsultatie. Dat laatste is nodig, want vanuit Brussel kan niet zomaar worden beoordeeld wat goed is voor een bepaalde streek. De consultaties gebeuren in nauw overleg met de diensten van de Commissie, de lokale autoriteiten, alle economische en sociale partners en alle relevante instellingen uit de betrokken regio. Mijn administratie heeft al het mogelijke gedaan om een goede coördinatie te verzekeren. Uiteraard werden de nodige richtlijnen verstrekt over de te volgen Europese reglementen en procedures. Alle programmavoorstellen werden met een beslissing van 26 mei 2000 goedgekeurd door de Vlaamse regering. Daarna werden ze ingediend bij de Europese Commissie. Ook de daaropvolgende onderhandelingen werden gecoördineerd vanuit mijn kabinet en administratie.

De beheers- en uitvoeringsstructuren vormen het tweede instrument. In overleg met de Commissie werd een eenvormige organisatiestructuur uitgewerkt. De Vlaamse regering heeft die goedgekeurd bij beslissing van 13 maart 2001. De functie van beheersautoriteit wordt voor alle doelstelling 2-programma's uitgeoefend door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, administratie Economie. De administratie is met andere woorden de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering, draagt de volledige verantwoordelijkheid en is het centrale aanspreekpunt voor de Europese Commissie. Uiteraard worden een aantal taken van de beheersautoriteit, zoals het beheren van projecten, gedele-

Dewael

geerd aan de betrokken provincie- en stadsbesturen.

Ten derde wil ik de nadruk leggen op de oprichting van één monitoringcomité per programma. Die comités zijn verantwoordelijk voor de algemene strategie en voor het toezicht op hun programma. Ze zijn samengesteld uit de ministers van de Vlaamse regering en de vertegenwoordigers van de Europese Commissie, en worden aangevuld door een aantal vertegenwoordigers van de betrokken programma-instanties.

Ten vierde zullen ook provinciale en stedelijke managementcomités worden opgericht. Zij zullen verantwoordelijk zijn voor de goedkeuring van individuele projecten.

Ten vijfde fungeren de bevoegde Vlaamse administraties als betalingsautoriteit. Het financieel beheer en de financiële controle op de regelmatigheid van de verrichtingen, zijn bijgevolg geen taken van een delegatie van provinciebesturen, maar gebeuren door de bevoegde administratie.

Mijnheer Van Dijck, uit dit alles kan duidelijk worden afgeleid dat we bij de start van de nieuwe programmaperiode al het mogelijke hebben gedaan om een zo vlot mogelijke coördinatie te verzekeren.

Voor ik inga op uw concrete vragen, wil ik nog een opmerking maken over het Limburgfonds. In het verleden was het vrij makkelijk om er in cofinanciering te voorzien. Het Limburgfonds is immers een restant van de reconversie-inspanningen die in de provincie werden geleverd. Ook uit dit fonds kunnen we leren. Een systeem van één Vlaams fonds dat moet instaan voor de cofinanciering van de projecten, moet zeker worden overwogen. Ik heb daarom aan mijn administratie en mijn kabinet de opdracht gegeven om bij de opmaak van de begroting van 2002 – want dat lijkt me het meest geschikte moment – in een dergelijk fonds te voorzien.

Iets moet me nog van het hart. Ik vind het een goede zaak dat de ministers individueel worden geresponsabiliseerd. Het is immers de bedoeling om enkel goede projecten te financieren. Als bijvoorbeeld een project vanuit Mol/Balen wordt voorgesteld aan de administratie Leefmilieu, dan zou het een slechte zaak zijn dat uit automatisme wordt verwezen naar het fonds, waarbij ervan wordt uitgegaan dat het over Europees geld gaat dat toch op

moet. Het klopt dat er nood is aan een vlotte cofinanciering, maar toch zijn ook de toetsing van de degelijkheid, de responsabilisering en de criteria van groot belang en moet elk project passen in het algemeen Vlaams beleid. Er moet met andere woorden een evenwicht worden gezocht tussen beide zijden.

Een probleem waarmee ook in het verleden moest worden afgerekend, is het maandenlange wachten op het vastleggen van de nodige centen voor goede projecten. Het is immers niet voldoende dat een minister een project goed vindt, hij of zij moet ook over de nodige begrotingsmiddelen beschikken.

Ik blijf dus voorstander van de zware selectieprocedure waarbij elke minister van de Vlaamse regering de volle verantwoordelijkheid draagt voor het financieren van een project. Ik ben het ook met u eens dat een cofinancieringsfonds het meest geschikte financieringsinstrument is. Ik kan u geruststellen, want het fonds zal worden opgenomen in de begroting 2002. Het programmadecreet zal voor de nodige decretale basis zorgen.

U vroeg me of ik over statistisch materiaal beschik, omdat u had vernomen dat vroeger niet alle beschikbare middelen werden aangewend. Ik beschik niet over het cijfermateriaal, maar ik treed de voorzitter bij, want volgens mijn informatie werden alle beschikbare middelen in het verleden ook aangewend.

De voorzitter verwees naar de noord-zuidverbinding.

De voorzitter : Ik heb dat voorbeeld enkel vermeld om te illustreren dat iedereen zijn verantwoordelijkheid moet opnemen.

Minister-president Patrick Dewael : De noord-zuidverbinding staat inderdaad los van het onderwerp van deze interpellatie. Even terzijde, maar voor de volledigheid, moet ik nog opmerken dat bij de uitvoering van grote infrastructuurwerken omwille van het milieu – terecht – rekening moet worden gehouden met een aantal obstakels. Een groot deel van die reglementering is ook afkomstig van de EU, zoals de habitat- en vogelrichtlijnen.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik ben blij dat ik deze interpellatie heb gehouden, want uit uw antwoord blijkt dat ook u streeft naar het nodige evenwicht tussen de beslissingsbevoegdheid waar-

Van Dijck

voor de Vlaamse ministers primair verantwoordelijk zijn, en een vlotte praktische afhandeling van de dossiers. U kondigt aan dat u dienaangaande een aantal maatregelen zult nemen.

Ik wijs erop dat ook de managementcomités een zekere verantwoordelijkheid dragen. Het is niet voor niets dat vertegenwoordigers van de regering er deel van uitmaken. Ook die mensen moeten hun verantwoordelijkheid ten volle nemen, natuurlijk in samenspraak met hun minister.

Mijnheer de voorzitter, ik wil nog iets kwijt over de noord-zuidverbinding, al ben ik het met u eens dat die in feite een andere discussie vormt. U hebt de handschoen echter in de ring geworpen en ik maak snel van de gelegenheid gebruik om die even op te nemen. U stelt dat eenieder zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Ik ben ervan overtuigd dat iedereen dat ook heeft gedaan, maar wel elk vanuit een andere bekommernis. Heel veel draait immers rond de keuzes die men diende te maken, zoals over de trajecten en de voorrang van werken. In de streek is dit een heel gevoelig thema. Dat er verschillende meningen over bestaan, bewijst dat er heel veel over wordt nagedacht. Het klopt dat er een probleem bestaat. In de streek en ook in het streekplatform De Kempen groeit men langzaam naar elkaar toe. Ik ben er niet gelukkig mee dat u de noord-zuidverbinding aanhaalt als een voorbeeld van het niet-verantwoordelijk zijn van mensen, waardoor EFRO-middelen zijn blijven liggen.

De voorzitter : Ik heb nog twee opmerkingen. Ik sta volledig achter de benadering van de minister-president om een goede combinatie te zoeken van responsabilisering van de ministers en een vlotte afhandeling van de dossiers. Er is echter één probleem. Behalve voor doelstelling 1 en voor heel bijzondere thema's zoals de gelijkheid van vrouwen op de arbeidsmarkt en ecologiereconverterende maatregelen, gaat het niet over een cofinanciering met Europa, maar over de toelating die Europa ons geeft om dingen te doen. We handelen met andere woorden op eigen verantwoordelijkheid, en dat is een reden te meer om de verantwoordelijkheid heel zwaar te laten doorwegen. Ik vind het een heel goed principe, omdat de ministers goed zijn geplaatst om binnen hun bevoegdheidsdomein over de kwaliteit en duurzaamheid van een project te oordelen.

Mijnheer Van Dijck, met mijn voorbeeld over de noord-zuidverbinding wou ik er enkel op wijzen dat het besteden van middelen die wel rechtstreeks

van Europa komen, in dit geval 50 miljoen frank, inderdaad neerkomt op het maken van keuzes. Ik wijs er voor de nauwkeurigheid op dat dit niets heeft te maken met de habitatrichtlijn. We kunnen wel exact nagaan hoeveel trekvogels in een bepaald gebied leven of broeden, maar we kunnen geen kwalitatieve analyse maken van het menselijk leed dat wordt veroorzaakt door mobiliteitsdossiers. Dit heeft natuurlijk niets te maken met het beleid van de huidige Vlaamse regering. Dat we niet kunnen kwantificeren wat het betekent als mensen dagelijks duizenden wagens door hun dorpskom zien passeren, is een probleem.

De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de minister-president, u stelt voor om een fonds te creëren waardoor over de begrotingen heen, veel soepeler en sneller kan worden ingespeeld op aanvragen. Mag ik concluderen dat de slapende miljarden uit het Limburgfonds naar dit Vlaams fonds zullen worden overgeheveld ?

Minister-president Patrick Dewael : Voor alle duidelijkheid merk ik op dat mijn opmerking over de habitatrichtlijn los stond van het probleem van de noord-zuidverbinding in de Kempen. Het was een algemene opmerking om erop te wijzen dat Europa heel veel richtlijnen uitvaardigt. Sommige daarvan bemoeilijken het uitvoeren van infrastructurele werken.

Mijnheer Laverge, u doet een goede poging, maar ik moet u teleurstellen. Het gaat trouwens helemaal niet over slapende miljarden. In de Limburgse Reconversie maatschappij wordt voor het ogenblik een heel grote activiteit aan de dag gelegd. De nieuwe raad van bestuur heeft een heel ambitieus plan vooropgesteld. De reconversie moet zo snel mogelijk achter de rug zijn, want ze bezorgt een negatieve bijklank aan de hele provincie. Het algemeen fonds waarover ik het heb, heeft te maken met Europese cofinanciering. Beide moeten duidelijk van elkaar worden gescheiden.

De heer Jacques Laverge : Ik stelde mijn vraag omdat volgens de heer Van Dijck een aantal middelen niet voldoende worden aangewend. In de pot van het Limburgfonds heeft het bedrag van ongeveer 18 miljard frank jarenlang liggen slapen. Af en toe is het goed om in eigen boezem te kijken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Freddy Sarens tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de initiatieven ter bevordering van het Israëliisch-Palestijns vredesproces

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sarens tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de initiatieven ter bevordering van het Israëliisch-Palestijns vredesproces.

In het kader van deze vraag om uitleg zal de heer Sarens ook kort verslag uitbrengen van de zending waar hij enige tijd geleden deel van uitmaakte. Bovendien zullen alle geïnteresseerde commissieleden de kans krijgen om hierover het woord te voeren.

De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal inderdaad kort verslag uitbrengen van die zending. Daarnaast zou ik ook graag samen met alle aanwezigen nagaan wat we eventueel kunnen doen om dat Israëliisch-Palestijns vredesproces te bevorderen.

De humanitaire zending waaraan ik heb deelgenomen, verliep onder de benaming 'Een Vliegtuig voor Gaza'. Het ging om een initiatief van Oxfam-Wereldwinkels, dat gesteund werd door een aantal NGO's die met deze problematiek begaan zijn. Door diverse acties hadden de initiatiefnemers voldoende middelen bij elkaar gekregen voor twee ambulances, een aantal geneesmiddelen en zaai-goed. Dat alles zou met een vliegtuig worden overgebracht naar Gaza. Eigenlijk was er een dubbel doel. Ten eerste was het uiteraard de bedoeling om humanitaire hulp te verlenen. Ten tweede was het ook de bedoeling om het embargo te doorbreken op het landen op de Gazastrook, dus de eigen luchthaven van Gaza.

De initiatiefnemers hadden een aantal journalisten, een aantal mensen uit de academische wereld en een aantal parlementariërs uit de diverse parlementen uitgenodigd om deel te nemen aan deze humanitaire zending. Het programma bestond uit verschillende onderdelen. Zo was er een bezoek aan de Gazastrook zelf. Dat gebied was op dat moment volledig afgesloten als gevolg van de moeilijkheden tussen Israël en Palestina. Voorts was er ook een bezoek aan de Westbank, dus het gedeelte

buiten Jeruzalem. Vervolgens waren er ook een aantal interessante gesprekken met mensen van een Israëliisch-Joodse vredesbeweging.

Naast dit alles was er ook een zeer goed initiatief van de consul-generaal ter plaatse. We konden namelijk gesprekken voeren met een aantal mensen – onder andere journalisten – die daar op professionele basis al geruime tijd verblijven en de situatie dus zeer goed kennen. Aan die mensen konden we dus ook een aantal vragen stellen. Over dit alles heb ik een vrij uitgebreid rapport overgemaakt aan de collega's.

Men kan stellen dat de Oslo-akkoorden van 1993 zeer hoopvol waren voor beide partijen. Belangrijk is vooral dat men via die akkoorden elkaar is gaan respecteren en dat men dit ook op papier is gaan officialiseren. Men heeft een gebied toegekend aan de Palestijnse Autoriteit en men heeft elkaar wederzijds erkend als politieke structuren. Men heeft ook een stappenplan ingebouwd, met de manier waarop men op termijn tot een duurzame vrede wilde komen.

Het nadeel van de Oslo-akkoorden was dat een aantal belangrijke knelpunten niet werden behandeld. Zo is er bijvoorbeeld het gigantische probleem van de vluchtelingen. Het gaat echt om miljoenen mensen die overal verspreid zitten. Een aantal Arabieren wonen in het 'klassieke' Israëliische gebied. Dan zijn er de Palestijnen, die voor een groot deel in de Gazastrook en op de Westbank wonen. Daarnaast zijn er ook Palestijnse vluchtelingen die in de buurlanden verblijven. Ten slotte zijn er ook nog de vluchtelingen die over de hele wereld verspreid zijn.

Het statuut van Jeruzalem is ook niet geregeld in de Oslo-akkoorden. Er is evenmin een definitief akkoord over de bezette gebieden. Er is wel bepaald dat de Palestijnse Autoriteit delen van de Gazastrook, de Westbank, enzovoort onder controle zou mogen houden. Een definitief statuut hebben die gebieden echter niet gekregen.

Ten slotte is er ook nog het probleem van de Joodse nederzettingen met de kolonisten. Ook dat is niet geregeld. In de Oslo-akkoorden is wel de bepaling opgenomen dat dit geleidelijk zou worden afgebouwd.

Door het beleid van de opeenvolgende regeringen sinds de Oslo-akkoorden is de geloofwaardigheid van die akkoorden steeds kleiner geworden. Men heeft die akkoorden stelselmatig ondermijnd. An-

Sarens

ders gezegd, men heeft afstand genomen van de principes van de Oslo-akkoorden.

Eigenlijk is dat enigszins wederzijds gebeurd. De Palestijnen hadden hoop gekregen op een eigen staat. Er werden verkiezingen in het vooruitzicht gesteld. Dat was immers allemaal gepland in die Oslo-akkoorden. Al die zaken hebben de Palestijnen zelfvertrouwen gegeven. Daardoor werden de extreme krachten verleid tot extreme uitspraken, bijvoorbeeld over een staat van de zee tot de Jordaan. Dat is bij de Israëli's uiteraard niet in goede aarde gevallen.

Vanuit Israëlische kant is er bij de verschillende verkiezingen een opbod geweest in de aanpak van de problematiek. Premier Sharon is de man die daar toch wel het meest aan mee heeft gedaan. Hij heeft bijvoorbeeld gezorgd voor dat incident op de Tempelberg vlak voor de verkiezingen. Dat was de aanleiding voor de tweede intifada.

Bij mijn terugkeer in maart heb ik al gezegd dat dit alles onvermijdelijk zou leiden tot grote frustraties, zeker bij de Palestijnen. Ik heb toen ook al gezegd dat het onvermijdelijk zou leiden tot steeds zwaardere incidenten. Ook de waarnemers ter plaatse vreesden toen reeds dat men weer in een situatie zou terechtkomen waarin de internationale gemeenschap opnieuw met de neus op de feiten zou worden gedrukt, bijvoorbeeld door vliegtuigkapingen. De frustraties werden immers steeds groter.

In heel die periode is er dan inderdaad ook een escalatie van geweld geweest vanuit Palestijnse hoek. Dat werd door de Israëli's telkens met de zware middelen beantwoord. In vergelijking met het dodenaantal aan de kant van de Israëli's is het dodenaantal aan de kant van de Palestijnen gigantisch groot. Ik wil daar uiteraard wel onmiddellijk bij zeggen dat elke dode aan welke kant ook een dode te veel is. Hoe dan ook, dit is toch wel een belangrijke vaststelling.

Wat zijn dan de frustraties die aanleiding hebben gegeven tot dat geweld? De Palestijnse Autoriteit – die in Oslo werd erkend – wordt voortdurend vernederd, en dus duidelijk niet au sérieux genomen. De leden van de Palestijnse Autoriteit worden even streng gecontroleerd als alle andere burgers. Vaak worden ze zelfs strenger gecontroleerd. Heel vaak ook worden uitspraken van de Palestijnse Autoriteit gewoon genegeerd.

Een andere bron van frustratie is dat de wegen en de gebieden voortdurend worden afgesloten. Op die manier verlamt men elke economische en sociale bedrijvigheid. Ook scholen en universiteiten worden afgesloten. Men maakt het zeer moeilijk om economische activiteiten te ontwikkelen. Men neemt bijvoorbeeld maatregelen om de import en de export tegen te gaan.

Er zijn ook nog andere redenen voor de groeiende frustratie. Inzake belastingen is er een systeem waarbij de belastingen worden geïnd door de Israëli's en dan worden doorgestort aan de Palestijnse Autoriteit. Die kan dat geld gebruiken voor ordehandhaving, voor het functioneren van de raad en de regering, enzovoort. Sinds het begin van de tweede intifada wordt dat geld echter niet meer doorgestort.

Ik kan nog veel meer voorbeelden geven. Elektriciteit en water worden op bepaalde momenten afgesloten. Het gaat dus echt wel om zaken die noodzakelijk zijn voor de normale economische en sociale ontwikkeling van een gebied. Zo worden er bijvoorbeeld soms ook belemmeringen gecreëerd voor de toelevering van geneesmiddelen.

Men moet eigenlijk ter plaatse geweest zijn om goed te kunnen beseffen op welke manier stengooiers worden aangepakt door tanks en door scherpschutters. Dat is echt onmenselijk. Probeer u zich eens voor te stellen dat men hier in Vlaanderen bij elk incident op straat tanks zou inzetten en met scherp zou schieten. In die gebieden wordt er dus echt elke dag geschoten. Elke dag zijn er verdwaalde kogels die gewone burgers – mannen, vrouwen en kinderen – doden.

We hebben dat zelf meegemaakt toen we een van de kampen bezochten. Op een bepaald moment was er vlak boven ons hoofd zwaar mitrailleurvuur. Het ging om drie salvo's. De stukken vlogen echt uit de muur. De kogels vlogen alle kanten uit. Bij dergelijke incidenten komen heel wat jonge mensen om. Op de plaatsen waar dat gebeurt, ziet men dan ook muurschilderingen waaruit de frustratie duidelijk blijkt. Er zijn bijvoorbeeld tekeningen van bussen die worden opgeblazen.

Dergelijke incidenten worden trouwens door Hamas gebruikt om meer invloed te krijgen. Veel mensen hier hebben waarschijnlijk verkeerdelijk de indruk dat Hamas een beweging is van pure terroristen. Hamas is echter ook een sociale beweging. Op die manier vormt Hamas een echt netwerk binnen de Palestijnse gemeenschap. Daar-

Sarens

door heeft de Palestijnse Autoriteit het soms heel moeilijk om intern de zaken te regelen.

De aanwezigheid van Joodse kolonisten in de Palestijnse gebieden is een van de belangrijke knelpunten die vandaag nog altijd aanleiding geven tot incidenten. Dat hebben we ook kunnen vaststellen bij ons bezoek aan de Israëlische vredesbeweging. Die nederzettingen liggen ondertussen over het hele Palestijnse gebied verspreid. Op die manier vormen ze een strategisch controle-element. Volgens de Oslo-akkoorden hebben de Israëli's immers het recht om bij elke nederzetting ter bewaking militairen te plaatsen. Omdat die nederzettingen ook leefbaar moeten zijn, worden belangrijke agrarische gebieden van de Palestijnen ingenomen. Op die manier creëren de Israëli's leefbare landbouwtenities, maar dit gebeurt wel ten koste van de Palestijnen.

Er moeten ook wegen worden aangelegd, die de verschillende nederzettingen verbinden: de fameuze 'bypass roads'. De kolonisten en het Israëlische leger mogen van die wegen gebruik maken. Dit betekent echter dat men het hele Palestijnse gebied als het ware opsplijst. Men kan dus op elk moment elk deel afsluiten en controleren. Bij het minste incident gebeurt dat trouwens ook. Het intern verkeer in de Palestijnse gebieden is dan totaal onmogelijk. De wegen binnen het Palestijnse gebied worden dus voortdurend gecontroleerd. Op het rijvak dat ernaast ligt, mogen de kolonisten echter ongehinderd rijden.

Dit gebeurt allemaal wel correct volgens de afspraken, maar het biedt uiteraard wel voldoende mogelijkheden om de mensen te vernederen en te boycotten. Ik geef nog een voorbeeld. Ziekenwagens, die vroeger soms werden gebruikt om bepaalde zaken te vervoeren die niet correct waren, worden nu systematisch gecontroleerd. Dit gebeurt zelfs als ze op weg zijn naar een ziekenhuis of naar een patiënt.

Een van de belangrijke elementen van de akkoorden is het stopzetten van het bouwen van nederzettingen voor kolonisten, met daaraan verbonden zelfs een geleidelijke terugtrekking. Dit werd dus opgenomen in alle akkoorden, maar toch is men voortdurend nieuwe nederzettingen blijven optrekken. De Israëlische vredesbeweging beschikt over een 'Settlement Watch Team'. Die mensen controleren echt van dag tot dag wat er op dat gebied gebeurt. Ze kunnen duidelijk aantonen dat het aantal nieuwe woningen enorm is toegenomen. Er zou nu

toch sprake zijn van een akkoord om daarmee te stoppen en enkel nog nieuwe woningen toe te laten op basis van de bevolkingsgroei. Dit zou de facto kunnen neerkomen op een stabiliseren van de situatie. Men is het daar echter nog niet volledig met elkaar over eens.

In de mate dat dergelijke frustraties met keiharde maatregelen worden aangepakt, zal er onvermijdelijk een escalatie van geweld zijn. Op die manier zullen de verschillende partijen ook steeds minder geneigd zijn om met elkaar te praten. De voorzitter van de Palestijnse Autoriteit, de heer Arafat, krijgt steeds minder vat op de Palestijnse bevolking. Op die manier wordt hij een steeds minder valabele gesprekspartner. Het is niet echt duidelijk wat in dat verband nu precies de bedoeling is van de Israëlische regering.

Bij de Israëli's is er uiteraard ook een onveilig gevoel, aangezien ze beseffen dat ze op elk moment op elke plaats in Israël slachtoffer kunnen worden van een aanslag. Dat zorgt ook bij de Israëlische bevolking voor zeer sterke frustraties. Dat verklaart grotendeels de huidige escalatie.

Wat hebben de Palestijnen ons allemaal gezegd? Ze vragen zich onder meer af waarom de mensenrechten niet worden toegepast in Israël en in Palestina, ondanks het feit dat alle mogelijke staten in Europa en in de rest van de wereld dat vragen. Daarnaast vragen ze dat de VN-resoluties ook echt zouden worden uitgevoerd. Er zijn drie zeer duidelijke resoluties. Ze begrijpen niet waarom die niet worden uitgevoerd.

De Palestijnen stellen ook dat de meeste steun vanuit Europa komt. Ze vinden het echter enigszins hypocriet dat Europa niets doet om de oorzaken van de problemen weg te nemen. Eigenlijk zou men dus moeten proberen om op een structurele manier iets te doen aan de oorzaken van het conflict. Het is inderdaad merkwaardig dat men een bedrag van 40 miljoen frank bijeenbrengt om aan huisvesting te doen, terwijl men weinig of niets doet om een eind te maken aan het feit dat er dagelijks huizen worden opgeblazen. De Palestijnen verwachten dus dat Europa voor meer politieke druk zorgt, zodat het probleem op een structurele manier wordt aangepakt. Volgens hen spelen de Verenigde Staten een veel te dominante rol.

Een belangrijk probleem betreft ook het informeren van de wereldopinie. Het is duidelijk dat de Israëli's over goede kanalen beschikken om die wereldopinie te bespelen. Bepaalde informatie vanuit de Palestijnse gebieden komt op een veel minder

Sarens

duidelijke en veel minder systematische manier naar buiten. In veel gevallen wordt die informatie dan ook nog enigszins aangepast aan de Israëlische zienswijze.

We hebben op onze zending ook de gelegenheid gehad om met jongeren te praten. Die jongeren hebben lange tijd de hoop gekoesterd dat er een oplossing zou komen voor het conflict en dat er een evolutie zou komen naar een gestructureerde manier van samenleven. Op enkele maanden tijd zien ze dat nu weer volledig verloren gaan. Die jongeren zijn de wanhoop nabij. Ze zien geen toekomst meer in die kleine gebieden. Ze worden dan ook gemakkelijk bereid gevonden om bepaalde zaken te doen.

De vraag is nu in welke mate het Vlaams Parlement ertoe kan bijdragen dat het Israëliisch-Palestijns vredesproces opnieuw op gang wordt gebracht. In het geval van een echte oorlog is het duidelijk dat de Israëli's op twee dagen tijd iedereen van de kaart vegen. Daar gaat het dus niet om. Het is de bedoeling om te komen tot twee staten – weliswaar op een zeer beperkt grondgebied – die naast elkaar leven en elkaar respecteren.

Er moeten duidelijke afspraken komen, die door de internationale gemeenschap van zeer nabij worden gecontroleerd. Dat is trouwens een van de opmerkingen die we hebben gehoord. Men vraagt dat er internationale waarnemers worden gestuurd, die zo nodig elke evolutie kunnen bijsturen. Zoals gezegd, moeten er dus twee staten komen, die elkaar respecteren. Dat is de enige manier waarop men tot een duurzame vrede kan komen. Er is geen alternatief.

Daarna kan men dan op langere termijn oplossingen zoeken voor de andere en zo mogelijk nog grotere problemen. Men zal bijvoorbeeld perspectieven moeten bieden aan alle vluchtelingen in de verschillende landen. Dat moet dus op langere termijn gebeuren. Het zal niet mogelijk zijn om daar op korte termijn een oplossing voor te vinden.

We hebben in het Vlaams Parlement in dit verband al een initiatief genomen. Naar aanleiding van de goedkeuring van het associatieverdrag met Israël hebben we op 23 februari van vorig jaar een resolutie goedgekeurd. Daarin zijn verschillende zaken opgenomen, die we nu misschien nog iets zouden kunnen verduidelijken of strikter formuleren.

Bij het bezoek aan Brussel van de Palestijnse minister van Internationale Samenwerking, de heer Nabil Shaat, was er de vraag om een Vlaams-Palestijns akkoord af te sluiten. Daarin zouden een aantal zaken worden afgesproken op het vlak van cultuur, wetenschappelijk onderzoek, opvoeding, transport, enzovoort.

In december van vorig jaar was er ook het initiatief van toenmalig minister Sauwens. Dat betrof toen een subsidie van 40 miljoen frank voor de herstelling en renovatie van woningen.

In welke mate geven we onze mening weer op het internationaal forum ? Nu we het Europees voorzitterschap hebben, kunnen we dat doen. Het is niet toevallig dat de Israëlische minister van Buitenlandse Zaken Peres vandaag in België is. Wat kunnen we dus op dat vlak doen ? Welke concrete initiatieven kunnen er voorts nog vanuit Vlaanderen genomen worden in het kader van het opzetten van zo'n akkoord ? Dat was aan de gang, maar blijkbaar is het stilgevallen. Ik weet niet wat daarvan de oorzaken waren. Kunnen er ten slotte nog projecten gesteund worden zoals dat van voormalig minister Sauwens ?

De voorzitter : De heer Weyts heeft het woord.

De heer Johan Weyts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de heer Sarens heeft op een zeer uitvoerige en objectieve manier de toestand voor ons op papier gezet. Hij heeft nu een bondige samenvatting gegeven. Ik onderschrijf volledig zijn visie.

Enige tijd geleden was ik zelf ter plaatse in de Palestijnse gebieden en in Israël. Ik ben tot dezelfde onthutsende conclusie gekomen. De toestand wordt daar slechter in plaats van beter. Vooral de nederzettingenpolitiek is een totaal onaanvaardbare provocatie. De uitbouw van die verschillende 'netten' leidt tot een volledige verlamming van de zogenoemde autonome gebieden.

Daarnaast wordt de totstandkoming van een autonoom beleid in sterke mate belemmerd. Men probeert de werkelijke macht en het morele prestige van de Palestijnse leiders te verminderen. Dat alles zorgt voor een sterk gevoel van fatalisme bij de bevolking.

Bepaalde zaken zijn echt choquerend. Ziekenwagens worden omwille van de veiligheid tegengehouden, zodat ze niet tijdig een ziekenhuis kunnen bereiken. De luchthaven wordt af en toe gesloten omdat Israël eenzijdig beslist dat dit nodig is, even-

Weyts

eens omwille van de veiligheid. Hetzelfde geldt voor de haven.

De Oslo-akkoorden worden niet nageleefd. De nederzettingenpolitiek neemt toe in plaats van af te nemen. Daar zou dringend verandering in moeten komen.

Er is heel wat werkloosheid bij de Palestijnse jongeren. Ze hebben geen enkele hoop op het uitbouwen van een eigen leven. Dit is echt een van de choquerende zaken die Europa tot bezinning moeten brengen. Mijns inziens moeten wij daarin meer het voortouw nemen. Men verwacht dat trouwens ook van ons.

Het valt natuurlijk niet te ontkennen dat de media in handen zijn van Joodse agentschappen, die alle berichten eenzijdig de wereld in sturen. Die desinformatie is een enorm probleem. Gisteravond zag ik toevallig een interview met de Israëliische minister Peres. Daarin stelt hij dat de Israëliërs ook niet tevreden zijn over België. Ons land verdedigde immers de stelling dat er land voor vrede moest worden geruild. Welnu, zo stelt hij, de Israëliërs hebben land gegeven, maar ze hebben geen vrede gekregen. Collega's, een dergelijke eenzijdige voorstelling van feiten geeft toch wel aan dat zelfs mensen als de heer Peres een probleem kunnen vormen om tot een oplossing te komen.

Gisteren hebben we de ambassadeur van Zuid-Afrika gehoord. Ik wil dan toch wel eens de vergelijking maken met de problematiek van de apartheid in Zuid-Afrika. Daar volgt men nu niet langer de weg van het geweld. Daar is er de Verzoeningscommissie, die voor een werkelijke verzoening zorgt. Het blijft natuurlijk zeer moeilijk om een ideale democratie uit te bouwen, maar dat is zelfs in ons eigen land moeilijk.

Hoe dan ook, er is toch een schril contrast tussen de aanpak in Zuid-Afrika en die in de Palestijnse gebieden. Omwille van de veiligheid maakt Israël het eigenlijk onmogelijk voor de Palestijnen om een eigen autonomie uit te bouwen. Er wordt echt misbruik gemaakt van dat veiligheidsargument. De Palestijnse leiders wordt het onmogelijk gemaakt om de beslissingen te nemen die nodig zijn voor de toekomst van hun volk. Op die manier worden de jonge Palestijnen uiteraard moedeloos en hopeeloos. Dat leidt soms naar uitbarstingen van fanatisme, waarbij men in extreme gevallen zichzelf voor een ideaal opoffert.

Naar aanleiding van het Europees voorzitterschap zouden we toch iets moeten doen. Alles wat we vanuit Vlaanderen voor de Palestijnen doen, hoe klein het ook mag zijn, wordt door hen aan gevoeld als een hart onder de riem. We moeten daar meer aandacht aan besteden. Er is hier al verwezen naar het initiatief van minister Sauwens. Zulke zaken hebben echt een enorm psychologisch effect op de bevolking daar. Ik wil erop aandringen dat men daar verder aan zou werken. We dragen immers een grote verantwoordelijkheid.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ook ik wil de heer Sarens bedanken voor zijn zeer objectief verslag, dat ons een goed inzicht heeft bezorgd in de situatie.

Het is duidelijk dat Israël zich niet houdt aan internationale afspraken noch aan resoluties van de Verenigde Naties. Ten aanzien van de Palestijnen volgt Israël een zeer harde lijn. Met het aantreden van premier Sharon is die Israëliische houding zo mogelijk nog verstrengd.

Het is duidelijk dat Europa in deze zaak afwezig blijft. Europa onderhoudt uiteraard goede economische relaties met Israël. Dat is gebleken uit het associatieverdrag. Als het gaat over politieke interesse voor de naleving van de mensenrechten, dan schittert de Europese Unie echter door haar afwezigheid.

De vraag is nu wat Vlaanderen kan doen. Volgende maand start voor België de periode van het Europees voorzitterschap. Federaal premier Verhofstadt heeft in zijn prioriteitennota van de situatie in het Midden-Oosten een aandachtspunt gemaakt. Ik weet niet in hoeverre Vlaanderen daarin een rol kan spelen. Hoe dan ook, premier Verhofstadt heeft een zeer ambitieuze doelstelling naar voren gebracht. De Europese Unie zou proberen om het vredesproces in het Midden-Oosten opnieuw op gang te brengen. België kan daarin een voortrekkersrol spelen.

Er zijn al enkele zaken vermeld die Vlaanderen zou kunnen doen. Er is bijvoorbeeld al verwezen naar het initiatief van voormalig minister Sauwens. Op het gebied van huisvesting is er een bedrag vrijgemaakt van 40 miljoen frank. Ik vond dat een zeer goed initiatief. Mijns inziens is het op die gebieden dat Vlaanderen in die regio, en meer bepaald ten aanzien van de Palestijnen, een rol van betekenis kan spelen.

Hostekint

Er is ook al verwezen naar het samenwerkingsakkoord. Ik weet niet hoe het staat met het afsluiten van een samenwerkingsakkoord met Palestina. In ieder geval, op de gebieden waarvoor Vlaanderen bevoegd is, kunnen we mijns inziens wel degelijk een rol van betekenis spelen.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik wil benadrukken dat ik het project 'Een Vliegtuig voor Gaza' een zeer belangrijk initiatief vind. Het heeft namelijk een zeer belangrijke signaalfunctie. Daarom dank ik de heer Sarens niet alleen voor zijn verslag, maar ook voor zijn engagement in deze zaak.

Het conflict in de regio is natuurlijk een zeer complex probleem dat al heel lang aansleept. Jammer genoeg kan niemand zomaar een mirakeloplossing uit zijn mouw schudden. Eén ding is me echter wel duidelijk geworden. Het gebruik van geweld leidt altijd tot tegengeweld. Dat leidt dan weer tot nog meer geweld. Op die manier wordt de kloof tussen de verschillende groepen steeds dieper, zodat verzoening zo goed als onmogelijk wordt.

Gelukkig zijn er steeds meer mensen, ook daar ter plaatse, die dat beginnen te beseffen. Enkele dagen geleden nog las ik dat er in het Israëlische leger steeds meer deserteurs zijn. Vooral jongeren – zowel mannen als vrouwen – weigeren ingezet te worden in de bezette gebieden. Dat is echt wel hoopgevend.

Aan de andere kant is het zo dat de haviken ook steeds meer op de voorgrond treden. Als we zien welk verleden de huidige leider van Israël heeft, denk ik niet daar we daar veel van moeten verwachten. Bij de Palestijnen is het evenzeer zo dat extremistische groepen de laatste tijd opnieuw steeds meer de bovenhand halen.

Bij dat alles valt me het volgende op. De groepen die naar verzoening en naar een geweldloze of geweldarme oplossing streven, beschikken over veel minder middelen dan de andere – paramilitaire – organisaties. Blijkbaar hebben die het veel gemakkelijker om, waar ook in de wereld, aan fundraising te doen om daarmee hun gewapende strijd te voeren.

Dit fenomeen beperkt zich uiteraard niet tot Israël. Jaren geleden, toen het conflict in ex-Joegoslavië

uitbrak, was er een soortgelijk fenomeen. De vrije radio's die opriepen tot rust, kalmte en overleg, en die dus opriepen om geen geweld te gebruiken, verdwenen binnen de kortste keren uit de ether. Ze werden niet verboden, maar ze geraakten gewoon niet aan voldoende middelen om verder te werken. Andere, extremere groepen hadden daarentegen geen enkele moeite om fondsen te werven, om daarmee hun boodschap van haat en geweld te verkondigen.

Voor al op dit vlak kan er voor Vlaanderen een taak weggelegd zijn. We zouden de vredesgezinde krachten uit de civiele maatschappij, zowel bij Israël's als bij Palestijnen, kunnen ondersteunen. Dat kan gebeuren door projecten inzake huisvesting. Het kan ook gebeuren door vrije radio's te steunen.

Heel wat organisaties in Vlaanderen hebben ook al een grote expertise opgebouwd op het gebied van vredesopvoeding. Op televisie zien we vaak beelden van kinderen die met stenen gooien en ten strijde trekken. We zien dan ook heel vaak de haat in hun ogen. Er zijn ongetwijfeld organisaties in Vlaanderen die op dat gebied iets zouden kunnen veranderen.

Het komt er dus gewoon op aan dat we vanuit onze Vlaamse bevoegdheden proberen om de vredesgezinde krachten uit de civiele samenleving bij zowel de Israël's als de Palestijnen te steunen en een grotere legitimiteit te bezorgen. Zo kunnen we de invloed van de strijdende milities verminderen.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik zal mijn best doen om mijn collega's niet te herhalen, maar wil graag een paar eigen accenten leggen. Ik wil met name wijze op de bijzonder ingewikkelde situatie. Het is immers iets te eenvoudig om het probleem te reduceren tot 'Israël tegen de Palestijnen'. De Israëlische samenleving is heel divers. Er is een groot verschil tussen een kolonist van de Westelijke Jordaanoever die helemaal doordrongen is van zijn religieuze zending en iemand die het strand van Tel Aviv frequenteert en helemaal is gericht op de westerse democratieën. Ze hebben een heel ander beeld van hoe Israël eruit moet zien en moet functioneren. Een gelijkaardige diversiteit bestaat ook aan Palestijnse kant. Ook daar bestaan immers tal van strekkingen en organisaties. Het is wellicht een van de grote problemen dat de beide partijen een verzameling vormen van heel verschil-

Van Overmeire

lende groeperingen. Er zal bijgevolg altijd wel een groep zijn die niet akkoord gaat met een voorgestelde oplossing.

Bovendien speelt ook de geopolitiek een grote rol. De heer Sarens heeft reeds gewezen op het vluchtelingenprobleem. Dat probleem heeft een invloed op de gehele Arabische wereld. Denken we maar aan de gevolgen ervan voor de situatie in Libanon. Dat land werd compleet gedestabiliseerd, wat voor Syrië een aanleiding vormde om het te bezetten. Als het Palestijns vluchtelingenprobleem wordt opgelost, valt het argument voor Syrië weg om in Libanon aanwezig te blijven. Ik kan zo nog een tijdje doorgaan.

De situatie is duidelijk veel meer dan een strijd tussen Israël en de Palestijnen. In de Arabische wereld bestaan tal van strekkingen, belangen en invloeden. In het verleden is duidelijk geworden dat elk van de buurlanden ook zijn eigen ambities koesterde. Ze hebben elk voor zich getracht om een deel van de Palestijnse beweging te recupereren en voor hun kar te spannen.

De schaarsheid van het water vormt een ander groot probleem. Het is een belangrijk argument bij de verdeling van het land. Het is trouwens niet enkel een zaak van Israël en Palestina. In heel het Midden-Oosten zal het gebrek aan drinkbaar water een groot probleem worden.

Vanuit Brussel lijkt het evident dat Israël alle belang heeft bij een goed functionerende Palestijnse Autoriteit, zodat de Palestijnen een toekomst hebben en zich niet langer geroepen voelen om toe te treden tot organisaties die aanslagen plegen, zoals Hamas. We moeten ons afvragen waarom hiervan geen sprake is. Waarom is er geen goede samenwerking tussen de Israëlische regering – welke kleur die ook heeft – en de Palestijnse Autoriteit? Ik heb evenmin een pasklaar antwoord op deze vraag.

Het lijkt voor ons logisch dat een oplossing ligt in een goed functionerende Palestijnse Autoriteit naar westers model. In de gegeven omstandigheden kunnen we de Palestijnse Autoriteit moeilijk verwijten dat ze niet democratisch genoeg is, want ze kan nauwelijks functioneren. Het is echter een feit dat maar weinig Arabische regimes tot voorbeeld strekken. Dit argument wordt dikwijls naar voren geschoven door de Israëlische zijde.

Het is van belang dat Israël bijna onvoorwaardelijke steun geniet van de VS, die op wereldniveau zo goed als oppermachtig zijn. De Palestijnen en de rest van de Arabische wereld leunden in het verleden sterk aan bij het Sovjetblok. Door het verdwijnen van de Sovjet-Unie, zijn ze hun spreekbuis en belangenverdediger kwijtgeraakt. We moeten ons afvragen in welke mate Europa die rol moet overnemen.

Zo'n rol houdt natuurlijk heel wat meer in dat het sturen van humanitaire hulp. Als ik me niet vergis zijn we nu reeds de grootste financier. Onze politieke invloed is echter heel gering en staat niet in verhouding tot het geld dat we in de regio stoppen.

Ik ben ervan overtuigd dat Vlaanderen enkel iets kan doen in Europees verband. Als we alleen handelen, kunnen we geen structurele veranderingen verwezenlijken, maar zal het bij het heropbouwen van een paar huizen blijven, die enkele jaren later opnieuw worden opgeblazen, of bij het opstarten van projecten, die weer worden opgedoekt. Ik herhaal dat we in Europees verband moeten handelen. Europa moet meer slagkracht aan de dag leggen. We moeten in elk geval iets doen, want het gebied bevindt zich in onze achtertuin. We merken trouwens reeds in Antwerpen dat de problemen in die regio invloed hebben op de situatie hier.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, in de Talmoad staat dat wie één leven redt, de hele wereld redt. Als ik de Talmoad volg – en ik heb geen reden om dat niet te doen –, dan juich ik de initiatieven toe die werden genomen om vrede, hulp en soelaas te brengen.

Wie het hart op de goede plaats heeft zitten en de situatie van de Palestijnen ter plaatste heeft gezien, kan niet anders dan getuigen dat de situatie naar de keel grijpt. De enige oplossing om wat rust te krijgen, is een terugkeer tot de vrede – shalom of salaam, u noemt het zoals u wilt.

Ik benadruk dat ik de situatie van de Palestijnen verschrikkelijk vind, maar toch moeten we ons ervoor hoeden om de nadruk teveel op hun situatie te leggen. Ik ben het eens met de uitspraak van de heer Peres dat ze land hebben gegeven, maar geen vrede hebben teruggekregen. Misschien is enige moed nodig om dit te zeggen, en die bezit ik.

Ik was ruim dertig jaar geleden, in 1970, in Israël. De frustratie van de Palestijnen waarover de heer

Platteau

Sarens nu getuigt, was toen reeds heel groot. Toen waren er wel minder bomaanslagen dan nu. De psychose die toen leefde had te maken met de afloop van de zesdaagse oorlog. Israël had zich eindelijk bevrijd en vormde zo goed als een eigen staat, maar die werd door niemand erkend. Dertig jaar later is de situatie voor iedereen erger geworden, zowel voor de Palestijnen als voor de Israëli. Nochtans hebben de Palestijnen ondertussen land, een staat en heel wat autonomie gekregen.

Beide zijden hebben zowel ongelijk als gelijk. Vrede en de verbetering van de eigen situatie nastreven door middel van terrorisme, is altijd uit den boze, ongeacht de toestand waarin men zich bevindt. Nog niet zolang geleden ben ook ik in Israël geweest. De situatie van de Palestijnen is in vergelijking met dertig jaar geleden heel veel verbeterd. De veiligheid is echter zienderogen achteruitgegaan.

Ik sta niet achter Sharon, maar evenmin achter Arafat. Geen van beiden heeft een fraai verleden. We mogen echter niet vergeten dat Sharon aan de macht is gekomen door democratische verkiezingen. Het volk heeft hem gewild. Ik denk dat het stemgedrag kan worden verklaard als een reactie op de dood van Rabin. Hij werd door zijn eigen volk immers beschouwd als te goedgezakkig en te laks tegenover de Palestijnen. Ik zeg hiermee niet dat ik Sharon steun, noch dat hij de goede methode heeft gevonden door zijn bezoek aan de Tempelberg, wat heeft geleid tot een tweede Intifada. Nu Peres in Brussel staat, mogen we niet vergeten dat Rabin naast hem stond toen hij werd doodgeschoten.

De heer Sarens vroeg zich af hoe we de oorzaken kunnen wegnemen. Niemand kent het antwoord op die vraag, maar het zal zeker niet lukken met terrorisme. We moeten elke vorm van terrorisme veroordelen, eender van welke kant het komt. Dat laatste werd nog onvoldoende gezegd.

We moeten de situatie bekijken zoals ze is. Bekijken we even de Golanhoogvlakte. Wie daar het territorium in handen heeft, bezit de basis voor de macht over de hele vlakte. Een tijd geleden werden onderhandelingen gevoerd tussen Israël en Syrië over een stuk van de Golanhoogvlakte. Ik wist al op voorhand dat nooit een stuk zou worden opgegeven. Wie ter plaatse is geweest, weet dat een overdracht strategisch en territoriaal uit den boze is.

We moeten beide partijen aanzetten tot vrede, het terrorisme met alle middelen bestrijden, kansen geven aan beide gemeenschappen, en proberen om de Palestijnen die zich in een onmenselijke situatie bevinden, te steunen. Federaal minister Michel heeft het goed gezegd : Israël mag onze hulp aan de Palestijnen niet beschouwen als een agressieve daad tegen hen, integendeel.

We moeten vooral objectief en neutraal genoeg zijn om beide partijen de kans te geven de vrede te bereiken. Morele steun aan beide partijen en geldelijke steun aan de Palestijnen kan helpen om de oorzaken weg te nemen. We moeten de situatie echter ook bekijken zoals ze historisch is gegroeid.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, de geschetste problemen zijn van een heel hoge orde. Als op niveau van de wereldpolitiek geen oplossing wordt aangebracht, dan kunnen wij evenmin iets doen. Ik hoop dat het Belgisch voorzitterschap van de EU een bijdrage kan leveren aan die oplossing, maar ik twijfel daar sterk aan.

Vlaanderen moet dezelfde weg blijven bewandelen. We moeten met andere woorden de zwakste blijven steunen. De heer Sarens heeft verwezen naar de renovatie van woningen, maar Vlaanderen heeft nog heel wat meer gedaan. Zo hebben we ook hulp verleend bij de uitbouw en exploitatie van de Gaza-haven en hebben we bussen geleverd. Het zijn zaken die een concrete invloed hebben op het dagelijks leven van de bevolking. Het is belangrijk om de economie te steunen, maar zeker ook om het leven van de mensen wat aangener te maken door bijvoorbeeld in transport te voorzien. De bevolking leeft er immers in een noodsituatie. De mensen bezitten geen paspoort en kunnen niet gaan noch staan waar ze willen. Ze zitten al generatieslang opgesloten. Ik spreek niet uit persoonlijke ervaring, maar ik heb televisiebeelden gezien van mensen die uit plaatsgebrek steeds hogere huizen moeten bouwen. Deze situatie is uitzichtloos.

Het is onze voornaamste taak om de nood te helpen lenigen. Daarnaast moeten we via België druk trachten uit te oefenen op Europa en op de rest van de wereld, maar ik herhaal dat ik daarvan weinig verwacht.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik zal niet op alle punten ingaan. Het is evenmin mijn bedoeling om in herhaling te vallen. De heer Sarens heeft een aantal concrete vragen gesteld, waarop ik graag wil antwoorden. Op een aantal punten zal ik wat dieper ingaan.

Ik merk op dat mijn administratie heel recent de laatste hand heeft gelegd aan een omgevingsanalyse van Palestina en Israël. De laatste besprekingen erover zijn nog bezig, maar het is misschien geen slecht idee om het document ook ter beschikking te stellen van de commissie.

Op 23 februari 2000 heeft het Vlaams Parlement een resolutie goedgekeurd naar aanleiding van de bespreking en de goedkeuring van het EU-associatieverdrag met Israël. Het parlement vraagt de Vlaamse regering drie zaken in de resolutie. Het vraagt ten eerste om bij de Europese instellingen aan te dringen op een integrale toepassing van de Euro-mediterrane overeenkomst op het vlak van de politieke dialoog, van de eerbiediging van de mensenrechten en van de territoriale werkingssfeer van de overeenkomst. Ten tweede vraagt het parlement om op bilateraal en Europees vlak de voortzetting van het Israëlisch-Palestijns vredesproces te bevorderen, om de veiligheid en de levensruimte van alle betrokken partijen en de oprichting van een onafhankelijke Palestijnse staat te steunen. Het parlement vraagt ten derde dat de regering jaarlijks een verslag indient en toelicht over de uitvoering van de Euro-mediterrane overeenkomst en om verslag uit te brengen over de situatie van de mensenrechten in de Israëlisch-Palestijnse regio.

Mijnheer Sarens, u vroeg wat we reeds hebben gedaan. Op 5 juni 2000 heb ik een brief gericht aan de heer Patten, de Europees Commissaris bevoegd voor het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid. In de brief werd hij op de hoogte gebracht van de inhoud van de resolutie. We hebben erop aangedrongen om aan deze resolutie gevolg te geven. Enige tijd later ontvingen we zijn antwoord. Commissaris Patten benadrukte drie punten. Hij verwees naar de eerste Associatieraad van 13 juni 2000. De toenmalige minister van Buitenlandse Zaken van Israël, de heer Levy, heeft er de ministers van Buitenlandse Zaken van de EU ontmoet. Tijdens die vergadering benadrukte de toenmalige Portugese voorzitter, de heer Gama, dat het bilaterale associatieakkoord gebaseerd is op de principes van wederzijds respect voor de democratie, de mensenrechten en de 'rule of law'.

Het tweede punt uit zijn antwoord was een bevestiging dat de EU groot belang hecht aan de correcte

implementatie van alle bepalingen die zijn voorzien in het akkoord met Israël en in het bijzonder van de territoriale werkingssfeer van de overeenkomst. Ook dit was een uitdrukkelijke vraag van het Vlaams Parlement.

Zijn derde punt was een verwijzing naar het Euro-mediterrane interim-associatieakkoord van 1997, dat werd ondertekend tussen de Europese Gemeenschap en de PLO. De Europese Unie hoopt dat Israël ook zal meewerken aan de implementatie van dit akkoord, dat niet alleen bijdraagt tot de economische ontwikkeling van de Westelijke Jordaanoever en Gaza, maar ook de stabiliteit van de hele regio, inclusief Israël, kan bevorderen.

Op 5 juni 2000 heb ik ook een brief gericht aan de Ambassadeur van Israël in Brussel en aan de Algemeen Palestijns Afgevaardigde in Brussel, waarin ik de resolutie van het Vlaams Parlement namens de Vlaamse regering heb overgemaakt.

Ik wil even ingaan op wat op bilateraal vlak is gebeurd. We kunnen hier wel praten over initiatieven die Vlaanderen zou willen nemen, maar ik denk dat iedereen het met me eens is dat we maximale overeenstemming moeten proberen te bereiken met de federale en Europese initiatieven. Op bilateraal vlak hebben we het initiatief gesteund van federaal minister van Buitenlandse Zaken Michel om een werkbezoek te brengen aan Israël en de Palestijnse autonome gebieden in april 2001. De minister heeft sterk aangedrongen op een stopzetting van de gewelddadigheden.

Ik verwijs nogmaals naar de omgevingsanalyse die mijn administratie deze week heeft afgerond. Die wordt nu op het niveau van de kabinetten besproken en binnenkort ook in de regering. In de analyse werd onderzocht welke beleidskeuzes het best kunnen worden gemaakt om het vredesproces te ondersteunen en om een neutrale politiek te voeren, waarbij de uitbouw van een Palestijnse onafhankelijke staat eveneens wordt nagestreefd.

Zonder hierop al in detail in te gaan, beveelt het rapport vooral aan om te werken op projectmatige basis via multilaterale instellingen, zoals het Johan Jorgen Holst Fund en het Technical Assistance Trust Fund, die beide worden beheerd door de Wereldbank. Het rapport beveelt een dergelijke multilaterale aanpak aan, omdat er verschillende aanwijzingen zijn van inefficiënt beheer en van corruptie bij de Palestijnse overheidsinstellingen. Door een multilaterale aanpak worden dergelijke problemen, waardoor de hulp niet op de juiste plaats zou terechtkomen, omzeild.

Dewael

Wat de samenwerkingssectoren aangaat, wordt het 'institution-building' als het sleuteldomein voor de verdere efficiënte uitbouw van een Palestijnse staat beschouwd. Ook de sectoren onderwijs en gezondheidszorg werden als prioritaire sectoren aangeduid. Daarnaast komen in mindere mate ook de energiesector, de afvalverwerkingssector, de watersector, de huisvestingssector en de transportsector aan bod. In elk geval zal inzake de samenwerking met zowel Palestina als Israël, de nadruk worden gelegd op het voeren van een evenwichtige en genuanceerde politiek. Dat is ook het uitgangspunt van het Belgische voorzitterschap aangaande het Midden-Oosten.

Op Europees vlak heeft de Belgische federale regering in overleg met de regeringen van de gemeenschappen en gewesten, het vredesproces in het Midden-Oosten als een van de prioriteiten naar voren geschoven. Er zal ook nauw overleg worden gepleegd met de Verenigde Staten en met de betrokken landen in de regio. De inspanningen van de Europese Unie zijn al zeer groot. Jaarlijks wordt er vanuit de EU zeven miljard frank besteed aan de ondersteuning van het vredesproces.

Gelet op het feit dat na de diverse ratificatieprocedures, het associatieverdrag pas in werking is getreden op 1 juni 2000, zal het verslag over de uitvoering ervan worden voorgelegd aan het parlement bij het begin van het nieuwe parlementaire jaar. Op die wijze is een voldoende ruime evaluatieperiode ingebouwd.

Mijnheer Sarens, u vroeg ook of de Vlaamse regering er bij de federale regering zal op aandringen om de problematiek van het Midden-Oosten, en meer in het bijzonder van het vredesproces, op de agenda te plaatsen tijdens het Belgisch EU-voorzitterschap in de tweede helft van 2001. Ik heb reeds een indirect antwoord gegeven, want het thema staat op de prioriteitenlijst. Die lijst kwam tot stand na overleg tussen de federale regering en de gemeenschaps- en gewestregeringen.

U vroeg ook naar de stand van zaken inzake het mogelijk afsluiten van akkoorden tussen Vlaanderen en Palestina over wetenschappelijk onderzoek, transport en onderwijs. Dit is een zeer delicate materie, niet alleen op politiek, maar ook op institutioneel vlak. De voormalige Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, de heer Sauwens, heeft een aantal voorstellen terzake gedaan. Ook is hij ter plaatste geweest. Naar aanleiding van zijn voorstellen heeft de administratie Buitenlands Be-

leid een onderzoek ingesteld naar de mogelijkheid tot het afsluiten van een volwaardig verdrag.

We hebben vastgesteld dat het op juridisch vlak, moeilijk, zoniet onmogelijk is, om een volwaardig algemeen samenwerkingsverdrag te sluiten. We moeten immers een onderscheid maken tussen de bevoegdheden van de Palestijnse Autoriteit enerzijds en die van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, de PLO, anderzijds.

Inzake de Palestijnse Autoriteit stelt artikel 6.2.a van het akkoord inzake Gaza en Jericho, gesloten op 4 mei 1994 tussen Israël en de PLO, uitdrukkelijk dat de Palestijnse Autoriteit geen bevoegdheden heeft op het domein van de buitenlandse betrekkingen. Zodoende kan op dit ogenblik geen verdrag worden gesloten met de Palestijnse Autoriteit.

Over de PLO stelt paragraaf b van hetzelfde artikel dat de organisatie wel onderhandelingen mag voeren en akkoorden mag sluiten met staten of internationale organisaties ten voordele van de Palestijnse Autoriteit, maar alleen als het gaat over één van volgende vier types akkoorden: economische akkoorden, akkoorden met donorlanden met als doel om voorzieningen te implementeren inzake hulpverlening aan de Palestijnse Autoriteit, akkoorden die tot doel hebben om regionale ontwikkelingsplannen te implementeren, en culturele, wetenschappelijke en onderwijsakkoorden. Een aantal van die domeinen vallen inderdaad samen met een aantal Vlaamse bevoegdheden. Het probleem is evenwel dat België nog geen Palestijnse staat heeft erkend, omdat de internationale erkenning van een Palestijnse onafhankelijke staat, na het uitroepen van een soevereine onafhankelijke staat, tot hiertoe nog niet kon gebeuren. Er is met andere woorden nog geen onafhankelijke staat. Weliswaar werd reeds een Euro-mediterrane interim-associatieovereenkomst voor handel en samenwerking gesloten tussen de EG en de PLO, maar dat is een atypisch akkoord, waarbij enkel de Europese gemeenschap partij is en dus niet de lidstaten. Daardoor houdt dit geenszins een erkenning door de EG en de lidstaten in.

Het sluiten van een algemeen samenwerkingsverdrag is om deze redenen moeilijk haalbaar en zou de eenheid van het Belgische en het internationale buitenlands beleid ondermijnen. Dit neemt echter niet weg dat er specifieke akkoorden kunnen worden gesloten op domeinen waar de PLO eveneens over internationale bevoegdheden beschikt, bijvoorbeeld op het vlak van cultuur, wetenschap en onderwijs.

Dewael

Ik herhaal dat omwille van het vrij inefficiënt beheer en van de nogal grootschalige corruptie bij de Palestijnse overheden, mijn administratie aanbeveelt om eerder langs multilaterale, dan langs bilaterale weg te werken. Over dit punt moet nog verder overleg worden gepleegd op regeeringsniveau.

Uw laatste vraag betreft de stand van zaken in het project voor de herstelling van particuliere woningen in de Palestijnse autonome gebieden. U hebt treffend gezegd dat we beter allerlei maatregelen zouden nemen om te voorkomen dat huizen worden kapotgeschoten in plaats van over te moeten gaan tot dit soort projecten. Toch is het een goed initiatief. Voormalig minister Sauwens heeft het op 15 december 2000 aan de Vlaamse regering voorgesteld. De subsidie bedroeg 40 miljoen frank. Dit bedrag werd toegekend aan de NGO Vlaams Internationaal Centrum, VIC, voor de renovatie van particuliere woningen in de Palestijnse autonome gebieden. Het VIC heeft de Palestinian Hydrology Group als lokale partner voorgesteld.

Op 19 februari 2001 heeft het VIC een rapport met planning en timing van de werkzaamheden overgemaakt aan de administratie. De toenmalig bevoegde minister, de heer Sauwens, heeft op 19 maart zijn schriftelijke goedkeuring van het werkplan overgemaakt aan het VIC. Ondertussen werd een eerste schijf van 15 miljoen frank uitbetaald en werd begin april gestart met de uitvoering van het project. Afhankelijk van de evaluatie van de uitvoering van dit project zal worden beslist of er in de toekomst soortgelijke initiatieven kunnen worden ondersteund.

Mijnheer de voorzitter, het debat was zeer verrijkend. Wellicht kunnen we het in de toekomst voortzetten.

De voorzitter : Ik dank de regering voor de duidelijke toelichting. Ik dank uiteraard ook de heer Sarens voor het aanbrengen van het probleem.

Het gaat hier over een noodzakelijke en vruchtbare thematiek. Over de bevoegdheidsniveaus heen moeten we een opinie kunnen vormen, die perfect kan overeenstemmen met die van het federale ni-

veau. Dat is onze opdracht, naast eventuele concrete acties.

Er werd verwezen naar het document over de omgevingsanalyse, dat zo goed als klaar is. Het zou uiteraard zeer nuttig zijn als we dit document zouden krijgen. Op basis daarvan kunnen we hier dan verder aan werken.

De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : Ik heb genoteerd dat we bij het begin van het volgende werkjaar het verslag zouden krijgen van het Europese associatieverdrag. Ik zou het ook bijzonder interessant vinden om het verslag van de administratie verder te bespreken. Ten slotte wil ik iedereen bedanken voor de mogelijkheid die ik heb gekregen om mijn parlementair werk te doen.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Gaat dat omgevingsrapport uitsluitend over de relatie Palestina-Israël of gaat het ook over de hele zone ? Mijns inziens moet men immers de hele zone in beschouwing nemen als men een oplossing wil vinden voor het probleem.

Minister-president Patrick Dewael : Het rapport is vooral toegespitst op de situatie van Palestina. Het gaat ook, zij het in iets mindere mate, over Israël. De concrete beleidsaanbevelingen zijn vooral gericht op mogelijke vormen van samenwerking met Palestina. Wel hebben we ook de bredere politieke situatie in de regio kort geschetst. Het gaat dan bijvoorbeeld om de verhouding van Israël met de omringende Arabische landen, de diplomatieke betrekkingen die er al dan niet zijn, de economische situatie, enzovoort. Het rapport is dus wel iets breder gesteld, maar het is in eerste orde toch vooral toegespitst op Palestina en in tweede orde op Israël.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.01 uur.*
